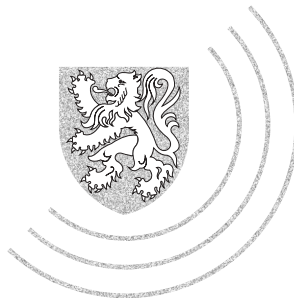

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

16 mei 2003

ONTWERP VAN DECREET

**tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002
betreffende de integrale jeugdhulp**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Ria Van Den Heuvel en de heer Jan Roegiers**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Patricia Ceysens.

Vaste leden :

mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey,
mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van
Kessel ;

mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Claudine De
Schepper, de heren Jacques Devolder, Koen Helsen ;

mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Marijke Dillen, de heer
Felix Strackx ;

de heren Guy Swennen, Jan Van Duppen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel ;

de heer Jan Roegiers.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Veerle
Heeren, de heer Luc Martens, N. ;

de heren Jozef Browaeys, Frans De Cock, André Moreau,
Cis Schepens ;

de heren Wilfried Aers, Julien Librecht, mevrouw Marleen
Van den Eynde ;

de heren Carlo Daelman, Chokri Mahassine ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

de heer Kris Van Dijck.

Zie :

1584 (2002-2003)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nr. 2 : Amendement

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting door mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking	4
I.1. Algemene bepalingen	4
I.2. Rechten van de cliënt	4
I.3. Modulering	5
I.4. Netwerk rechtstreeks toegankelijke hulp	5
I.5. Onrechtstreeks toegankelijke hulp	5
I.6. Afwijking sectorale regels	6
I.7. Besluit	6
II. Algemene bespreking	6
II.1. Uiteenzetting van mevrouw Trees Merckx-Van Goey	6
II.2. Uiteenzetting van mevrouw Marijke Dillen	9
II.3. Uiteenzetting van de heer Felix Strackx	9
II.4. Antwoord van de minister met repliek van de leden	9
III. Artikelsgewijze bespreking en stemming	12
IV. Stemming over het geheel	13

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen behandelde op 3 april en 13 mei 2003 het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002 betreffende de integrale jeugdhulp (*Parl. St. Vl. Parl. 2002-2003*, nr. 1584/1).

Het amendement op het ontwerp van decreet is gedrukt als *Parl. St. Vl. Parl. 2002-2003*, nr. 1584/2.

I. Toelichting door mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking

De motie van aanbeveling van het Vlaams Parlement tot besluit van de Maatschappelijke beleidsnota inzake bijzondere jeugdzorg (*Parl. St. Vl. Parl. 1998-1999*, nr. 1354/2) legde zowel inhoudelijke als procedurele lijnen vast voor de uitbouw van de integrale jeugdhulp. Procedureel werd vooropgesteld om de principes bottom up uit te voeren via pilootregio's. De pilootregio's werden samengesteld eind 2000, begin 2001 : het gaat om de gerechtelijke arrondissementen Antwerpen, Gent en Tongeren-Hasselt. Met de centrale commissie, verschillende werkgroepen en het ondersteuningsteam onder leiding van de heer Dirk Broos werden de plannen gemaakt om daar effectief mee van start te kunnen gaan. Het decreet van 19 juli 2002 betreffende de integrale jeugdhulp maakt het mogelijk om op beperkte tijd, nl. twee jaar, in bepaalde sectoren de bestaande regelgeving opzij te schuiven en zo te kunnen experimenteren. Dat decreet bepaalde dat de uitvoeringsbesluiten binnen zes maanden na hun goedkeuring door het Vlaams Parlement decretaal moesten worden bekrachtigd, zoniet zouden ze automatisch ongeldig worden.

De pilootregio's zijn reeds langer op de hoogte van de inhoud van het uitvoeringsbesluit, alle andere betrokkenen in Vlaanderen worden ook eerstdaags daarover inlicht.

De minister overloopt de inhoud van het uitvoeringsbesluit. Het uitvoeringsbesluit bij het decreet Integrale Jeugdhulp maakt de werking van de projecten in de pilootregio's mogelijk. Het biedt immers de juridische ruimte om, voor een beperkte periode, op bepaalde punten van de bestaande regels af te wijken en met nieuwe te experimenteren. Doordat het in de pilootfase zowel hulpvragers als hulpverleners de nodige rechtszekerheid biedt, laat

het uitvoeringsbesluit toe om het concept van de Integrale Jeugdhulp aan de praktijk te toetsen.

Het uitvoeringsbesluit mag zeker niet worden benaderd als een voorafspiegeling van de uiteindelijke regels van de Integrale Jeugdhulp. De pilootfase is immers juist bedoeld om het concept van de Integrale Jeugdhulp bij te sturen en de pilootregio's moeten in de eerste plaats voor de nodige feedback zorgen.

I.1. Algemene bepalingen

Hier wordt onder meer het toepassingsgebied van het uitvoeringsbesluit afgebakend. Het geldt alleen voor de hulpaanbieders in de pilootregio, voor de minderjarigen, personen uit hun leefomgeving of andere hulpvragers die op deze hulpaanbieders een beroep doen.

Alles wat het uitvoeringsbesluit regelt inzake indicatiestelling, toewijzing, trajectbegeleiding en bemiddeling geldt bovendien uitsluitend voor een bepaalde subregio in de pilootregio. (In de pilootregio Gent-Meetjesland bijvoorbeeld, slaat de netwerkvorming alleen op het Meetjesland, in de pilootregio Antwerpen enkel op Borgerhout en Schoten.) Het besluit is ook van toepassing op minderjarigen die geen woonplaats in België hebben, maar wel binnen de (sub)regio worden aangetroffen.

Een belangrijke uitzondering is de mogelijkheid van een toewijzing naar een hulpaanbieder buiten de pilootregio. (De toegangspoort niet toegankelijke hulp is in pilootregio Antwerpen enkel van toepassing op Schoten en Borgerhout, maar een minderjarige kan bijvoorbeeld wel in een instelling in Berchem of Boechout terecht komen).

I.2. Rechten van de cliënt

Het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) is een belangrijke pijler van de Integrale Jeugdhulp. De rechtspositie van de cliënt wordt gevrijwaard en de bestaande cliëntenrechten blijven in de pilootregio's behouden.

Het uitvoeringsbesluit voegt echter enkele klemtonen toe. Het versterkt de handelingsbekwaamheid van de minderjarige en erkent hem of haar als autonome hulpvrager. Tegelijk worden enkele cliëntenrechten uitdrukkelijk in het besluit opgenomen. Hierbij gaat ook aandacht uit naar de handelingsbekwaamheid van de minderjarige in de jeugdhulp. Het gaat hierbij concreet onder meer om het recht op informatie, het recht op inzage in het dossier,

het recht om geïnformeerd vrij in te stemmen met de hulpverlening en nog enkele andere bepalingen. Deze cliëntrechten gelden nu ook in elk van de zes sectoren.

1.3. Modulering

Alle zes sectoren in de pilootregio moeten hun hulpverlening herdefiniëren in het kader van de modulering. Modulering moet het hulpaanbod over de sectoren heen transparanter maken, zodat cliënt en hulpverlener een beter en juister zicht hebben op het globale hulpaanbod. Als dat lukt, kan men dit hulpaanbod ook meer flexibel inzetten. Modulering is een belangrijk instrument voor een meer intersectoraal hulpaanbod. Bekend is bijvoorbeeld het fenomeen dat jongeren met karakterstoornissen bij het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie voor Personen met een Handicap terechtkomen, bijvoorbeeld een MPI met psychiatrische begeleiding, en andere jongeren met dezelfde problematiek in de bijzondere jeugdzorg, categorie 1bis zonder psychiatrische ondersteuning. Het is belangrijk dat los van de sector een modulering wordt vastgesteld voor dergelijke jongeren.

Het uitvoeringsbesluit voorziet dat alle hulpaanbieders in de pilootregio's hun aanbod omzetten in modules. De sectoren zijn daar bijna mee klaar.

1.4. Netwerk rechtstreeks toegankelijke hulp

Voor de rechtstreeks toegankelijke hulp voorziet het uitvoeringsbesluit in een regeling om netwerkvorming mogelijk te maken en te stimuleren. Hulpaanbieders van rechtstreeks toegankelijke hulp uit een bepaalde regio zullen belangrijke afspraken maken omtrent instroom, afstemming, dispatching, coördinatie, enzovoort. Binnen het netwerk wordt gewerkt aan een gedeelde visie op de 'toegang' tot de hulp. Zo moet de cliënt met zo weinig mogelijk tussenstappen bij de juiste hulp terechtkomen.

1.5. Onrechtstreeks toegankelijke hulp

Dit hoofdstuk van het uitvoeringsbesluit legt de regels voor de werking van de toegangspoort vast. Het betreft hier een van de meest ingrijpende maatregelen. Voor de duur van het project vangt die toegangspoort het Bureau van het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg en de Provinciale Evaluatiecommissie van het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap.

De minister wil er nogmaals op wijzen dat de toegangspoort uitsluitend werkt voor de afgebakende subregio en niet voor de hele pilootregio.

– Diagnostiek

Een goede diagnose is onmisbaar voor een juiste indicatie en een correcte toewijzing. De Integrale Jeugdhulp werkt met de diagnostiek die door het werkveld wordt aangeleverd. Het gaat hierbij om die diagnostische activiteiten waarvan alle hulpaanbieders gebruik maken om zich een beeld te vormen van een specifieke cliëntsituatie. Het gaat hier dus niet om de uiterst gespecialiseerde diagnostiek die slechts enkele centra kunnen bieden.

– Indicatiestelling

Het uitvoeringsbesluit regelt in detail hoe de cliënt toegang krijgt tot de niet rechtstreeks toegankelijke hulp. De cliënt heeft de mogelijkheid om een second opinion te vragen aan de hand van een tweede indicatiestelling, uitgevoerd door een indicatiestellingsteam uit één van de twee andere pilootregio's.

– Toewijzing

De toewijzing regelt het koppelen van een hulpvraag aan een welbepaald hulpaanbod. Dit is tevens een belangrijke, maar niet gemakkelijke opdracht.

– Trajectbegeleiding

Een cliënt met een toegangsticket en een toewijzing kan een beroep doen op trajectbegeleiding. Trajectbegeleiding is een recht, geen plicht van de cliënt.

– Bemiddeling

Het concept van bemiddeling binnen Integrale Jeugdhulp wordt nog verder uitgewerkt. In het uitvoeringsbesluit is momenteel als overgangsmaatregel de bemiddelingscommissie van de Bijzondere Jeugdbijstand intersectoraal toegankelijk gemaakt. Hier maakt de minister de brug naar het voorstel van decreet van mevrouw Patricia Ceysens over gedwongen hulpverlening. (*Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, nr. 755/1*). Het betreft hier een van de grote problemen waarmee hulpverleners geconfronteerd worden : wat doet men als de cliënt niet mee wil werken. Dan moet men overgaan tot gedwongen hulp ; tot nu toe treedt de bemiddelingscommissie op. Het is wenselijk dat het parlement de contouren

ren voor gedwongen hulp trekt, zonder daarom te interfereren met dit uitvoeringsbesluit.

I.6. Afwijking sectorale regels

Algemeen moeten de betrokken administraties de nodige flexibiliteit aan de dag leggen om bepaalde regels aan te passen, bijvoorbeeld voor het berekenen van de begeleidingsdagen bij een gemoduleerd aanbod. Dit loopt vrij goed; de samenwerking tussen de verschillende administraties en pilootregio's verloopt vlot.

I.7. Besluit

Uit contacten met de projectleiders en de koepels blijkt dat het proces voor sommigen te snel en voor andere te traag gaat. Het is dus een permanente evenwichtsoefening om enerzijds duidelijk aan te tonen dat het proces doorgaat en om anderzijds niet te snel te gaan om alle sectoren mee te hebben. De minister onderstreept dat iedereen met het proces wil doorgaan. Men is het erover eens dat tegen het einde van deze zittingsperiode een kaderdecreet moet worden goedgekeurd. Het vorige decreet heft zichzelf immers op na twee jaar.

II. Algemene bespreking

II.1. Uiteenzetting van mevrouw Trees Merckx-Van Goey

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey overloopt de adviezen die bij het ontwerp van decreet zijn gevoegd. Een eerste advies is dat van de Raad van State, over het ontwerp van besluit van de Vlaamse regering betreffende de integrale jeugdhulp. De Vlaamse regering riep de hoogdringendheid in om dit advies binnen een termijn van ten hoogste drie dagen te vragen. Vandaar dat het advies hoofdzakelijk gaat over de bevoegdheden, en niet over de inhoud van het ontwerp van besluit.

Wel merkt de Raad van State op dat hoofdstuk II, dat bepalingen bevat in verband met de rechten van de cliënt, uit het ontwerp van besluit dient te worden weggelaten. De spreker citeert uit het advies :

“Met uitzondering van artikel 4 van het ontwerp, dat een herhaling bevat van artikel 4, § 2, van het decreet, lijken de bepalingen van dat hoofdstuk geen rechtsgrond te kunnen vinden in het decreet.

Het gaat overigens om bepalingen die de rechtsverhoudingen tussen bepaalde personen betreffen, o.m. tussen minderjarigen, enerzijds, en hun ouders en de hulpverleners, anderzijds. De desbetreffende

regelingen steunen impliciet op een afweging van belangen. Bij gebreke van een machtiging daartoe door de decreetgever, staat het niet aan de Vlaamse regering om tot die belangenafweging over te gaan.” Het besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002 betreffende de integrale jeugdhulp bevat echter nog steeds dit hoofdstuk over de rechten van de cliënt, en wordt nu met inbegrip van dit hoofdstuk ter bekrachtiging aan het parlement voorgelegd.

De spreker benadrukt dat ze het geen goede werkwijze vindt om de rechten van de cliënt in voorliggend besluit te regelen. De gebruikersrechten en cliëntenrechten moeten in hun geheel behandeld worden en via decreet worden vastgelegd. Zij verdienen geen ad-hocregeling, zoals in dit besluit het geval is voor de integrale jeugdhulp. In het Vlaams Parlement zijn trouwens reeds decreetgevende initiatieven ingediend om de gebruikersrechten te regelen. Er moet hierover een ruim parlementair debat kunnen plaatsvinden. Door de cliëntenrechten nu in het besluit op te nemen, is het voor het parlement onmogelijk om iets aan de tekst te veranderen. De spreker wijst erop dat men op de website van de jeugdhulp een document vindt met de naam ‘Juridisch statuut van de minderjarige in de jeugdhulpverlening’. Dit document bevat een consistent voorstel voor alle betrokkenen, en niet enkel voor de betrokkenen in de pilootregio's zoals in voorliggend besluit het geval is.

Ook de SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen) en de Sectoriële Commissie Welzijns- en Gezondheidszorg brachten een advies uit over het voorontwerp van decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002. Zij vragen dat er wordt voorzien in een systematische en structurele betrokkenheid van de sectorale sociale partners wat betreft de implementatie van het besluit, de keuze tussen mogelijke opties over de regie van de zorg en de oprichting van adviescommissies. De Sectoriële Commissie Welzijns- en Gezondheidszorg acht de systematische en structurele betrokkenheid van de Sectoriële Commissie Welzijns- en Gezondheidszorg noodzakelijk, en stelt dat deze betrokkenheid zich minstens moet situeren op de volgende domeinen : de implementatie en mogelijke veralgemening van de regelgeving, het maken van de keuze tussen de mogelijke opties over de regie van de zorg en de betrokkenheid van de sociale partners bij de resultaten van de werkzaamheden van de centrale commissie, de werkgroepen en adviescommissies. De spreker wijst erop dat die betrokkenheid nu niet bestaat. Als men wil dat er een ruim draagvlak is voor de integrale jeugdhulp, dan is deze betrokkenheid heel belangrijk.

Een derde advies is het advies van 17 januari 2003 van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH) met betrekking tot het ontwerp van decreet. In dat advies verwijst het Vlaams Fonds naar zijn advies van 26 november 2002 omtrent het ontwerp van besluit van de Vlaamse regering betreffende de integrale jeugdhulp. Het advies van 17 januari 2003 over het ontwerp van bekrachtigingsdecreet is een negatief advies. Volgens het Vlaams Fonds komt het besluit van 13 december 2002 slechts op één punt tegemoet aan het advies van 26 november 2002, met name daar waar de individuele opnameplicht door een voorziening niet werd opgenomen in de tekst. De spreker vraagt om over het advies van 26 november te kunnen beschikken, om te kunnen nagaan aan welke punten van kritiek niet werd tegemoetgekomen.

Voorts leest de spreker in het advies van het Vlaams Fonds dat : 1) de visie verwoord in dit ontwerp van decreet niet strookt met de responsabilisering van de gehandicaptenvoorzieningen ; 2) het aanstellen van de centrale trajectbegeleiders haaks staat op de evolutie in de sector van de gehandicaptenzorg ; 3) het voorontwerp van besluit niet is voorgelegd aan de centrale commissie, en de gehandicaptensector niet vooraf is geraadpleegd ; 4) de modulering zoals voorzien in het besluit niet is gestroomlijnd met de modulering zoals van toepassing in de gehandicaptensector ; 5) het besluit wel een heel zware tekst is voor een in de tijd beperkt pilootexperiment in slechts negen gemeenten.

Bovendien benadrukt het Vlaams Fonds dat, indien het ontwerp van decreet toch aan het Vlaams Parlement zou worden voorgelegd, er rekening moet worden gehouden met het feit dat bij de modulering van het aanbod uit de gehandicaptensector en bijgevolg ook bij toewijzigingen naar deze sector, bestaande erkenningen van de betrokken voorzieningen zouden worden gerespecteerd. Buiten deze erkenning activiteiten ontwikkelen kan alleen na wijziging van de erkenning. Bovendien benadrukt het Vlaams Fonds dat in het ontwerp van besluit die mogelijkheid van hulpverlening – zonder aanwezigheid van de normaliter vereiste diagnostiek – dient te worden voorzien in die gevallen waar er een vermoeden van handicap of probleem is, maar hierover nog heel wat onzekerheid bestaat of dat personen uit de leefomgeving van de betrokkenen nog niet klaar zijn om het probleem als zodanig te erkennen en nog niet rijp zijn voor een meer uitgebreide diagnosestelling.

De spreker vindt het belangrijk dat het Vlaams Fonds deze opmerkingen maakt, vooral omdat in

artikel 49 van het besluit wordt bepaald dat zolang de hulpaanbieders hun hulpaanbod niet in rechtstreeks of onrechtstreeks toegankelijke hulp hebben ingedeeld, onder meer de hulp verleend door hulpaanbieders in de gehandicaptensector als onrechtstreeks toegankelijke hulp wordt beschouwd. Bovendien kan de Vlaamse minister bevoegd voor bijstand aan personen, hulpaanbieders van onrechtstreeks toegankelijke hulp toestaan om hun hulpaanbod geheel of gedeeltelijk als een rechtstreeks toegankelijk aanbod ter beschikking te stellen.

Voorts benadrukt de spreker dat de gehandicaptensector geen sector is in de marge van de integrale jeugdhulp, en dat zijn advies bijgevolg van belang is. De spreker wil ook vernemen hoe het momenteel zit met de medewerking van het Vlaams Fonds aan de integrale jeugdhulp. Bij de rondetafelconferentie in het kader van de totstandkoming van de maatschappelijke beleidsnota ondervond men bij deze sector enige weerstand ten aanzien van de integrale jeugdhulp.

Een vierde advies is het advies van de VLOR (Vlaamse Onderwijsraad). De spreker stelt dat de VLOR een uitgebreid advies heeft uitgebracht over het decreet van 19 juli 2002. Bij de bespreking van het decreet rezen heel wat vragen over wie in de onderwijssector betrokken zou worden bij de integrale jeugdhulp, met name enkel de CLB's, of ook de scholen. Er werd toen gesteld dat ook de scholen betrokken wilden worden. Uiteindelijk heeft men de scholen toch enigszins links laten liggen. De VLOR toetst haar advies over het ontwerp van bekrachtigingsdecreet en het ontwerp van uitvoeringsbesluit aan haar eerdere advies van 18 september 2001 over het ontwerp van decreet over de integrale jeugdhulp. De VLOR komt opnieuw terug op de relatie met de school, en constateert nogmaals dat de school ontbreekt op het continuüm van de integrale jeugdhulp. Net zoals de commissie Welzijn is ook de commissie Onderwijs vragende partij voor een betere samenwerking, een naadloze overgang, een accent op preventie en het doorverwijzen naar de juiste instanties. In de commissie Onderwijs ervaart men meer dan ooit de complexiteit van de hulpvragen.

De VLOR vraagt om bij de experimenten in de pilootregio's aandachtig te bekijken of deze aanpak geen onverwachte neveneffecten heeft. Volgens de VLOR is het niet ondenkbeeldig dat scholen met sommige hulpvragen niet meer terecht kunnen bij de CLB's, dat de preventieve aanpak die eigen is aan de leerlingenbegeleiding op school in het gedrang komt, en dat de scholen voor de ondersteu-

ning van hun preventieve werking niet meer kunnen rekenen op de CLB's. Om die reden denkt de VLOR dat naar aanleiding van de implementatie van de integrale jeugdhulp in de pilootregio's nood is aan een permanente dialoog tussen scholen en CLB's.

De VLOR stelt dat het besluit ook aanleiding geeft tot enige bezorgdheid over de eigenheid van de onderwijsgerichte aanpak en autonomie van de CLB's. De ministers worden in artikel 16 immers gemachtigd om nog meer nadere regels te bepalen met betrekking tot de inhoud van de diagnostiek. De spreker begrijpt deze ongerustheid. Zullen ook deze toekomstige besluiten door het Vlaams Parlement moeten worden bekrachtigd ?

Volgens de VLOR is het ook niet duidelijk of de vergoedingen die de CLB's momenteel krijgen voor opdrachten vanuit het Vlaams Fonds worden behouden wanneer ze in de integrale jeugdhulp instappen. De spreker wil ook weten of er een bijkomende omkadering komt voor de CLB's voor de implementatie van de integrale jeugdhulp.

Een laatste advies is het advies van 27 januari 2003 van de Raad van State over het ontwerp van bekrachtigingsdecreet. In dit advies, dat binnen drie dagen werd gevraagd, stelt de Raad van State geen opmerkingen te hebben bij het ontwerp. De spreker vindt dit evident aangezien de Raad van State slechts drie dagen tijd had om advies uit te brengen. Voorts vermoedt de spreker dat de Raad van State er genoeg van krijgt om haar opmerkingen eindeloos te herhalen.

De spreker wijst erop dat er een aantal adviezen ontbreken bij het ontwerp van decreet. Zo is de Gezins- en Welzijnsraad niet om advies gevraagd over voorliggend ontwerp van decreet, noch over het oorspronkelijk decreet van 19 juli 2002. Dit is merkwaardig, zeker nu een integrale benadering wordt nagestreefd, want de raad kan door haar samenstelling immers de verschillende invalshoeken benadrukken. Bovendien kreeg deze adviesraad in de motie van het Vlaams Parlement de taak toebedeeld om de problematiek in zijn globaliteit te bekijken. Is er een advies van de Gezins- en Welzijnsraad over het besluit of ontwerp beschikbaar ? kunnen de commissieleden erover beschikken ?

Ook de Gezondheidsraad had best een advies uitgebracht, zowel over het besluit als over het ontwerpdecreet. Waarom is dat niet gebeurd ?

Bij elk ontwerp van decreet dat de belangen van kinderen aanbelangt, moet een kindeffectrapport

(KER) worden gevoegd. Dit is niet gebeurd bij dit ontwerp van decreet. Waarom niet ? De spreker vindt dat de minister niet kan argumenteren dat het hier om een besluit gaat, en dat een KER dus niet verplicht is. Het gaat hier wel degelijk om een ontwerp, ook al telt het maar twee artikelen. Voorts wijst de spreker erop dat haar fractie een voorstel heeft ingediend om de kindeffectrapportage ook verplicht te maken voor uitvoeringsbesluiten, maar dat dit voorstel werd weggestemd door de meerderheid.

Tevens betreurt de spreker dat er geen advies beschikbaar is van het Kinderrechtencommissariaat. Mocht het amendement van CD&V niet worden goedgekeurd, dan zal hoofdstuk II van het besluit worden bekrachtigd en zullen de rechten van de cliënt een feit worden, dit zonder dat er een KER of een advies van het Kinderrechtencommissariaat beschikbaar is, zonder dat hierover in het Vlaams Parlement een inhoudelijk debat kon worden gevoerd en zonder de mogelijkheid om nog iets aan de tekst te wijzigingen. De spreker stelt dat haar fractie zeker niet gekant is tegen een regeling voor de gebruikersrechten. Zo heeft haar fractie al enige tijd geleden een voorstel van decreet hierover ingediend. CD&V heeft ook het voorstel van decreet houdende de rechtsbescherming en de inspraak van gebruikers van welzijnsvoorzieningen van de meerderheidsfracties mee ondertekend (*Parl. St. Vl. Parl. 2000-2001, nr. 783/1*). CD&V staat dus wel degelijk achter de gebruikersrechten, maar wil dit in en met het parlement bespreken, en niet sluiks invoeren via een besluit, dat zelfs de rechtsgrond mist om dit te regelen.

Bij de bespreking van het machtigingsdecreet van 19 juli 2002 stelde de minister overigens dat er voor het decreet en de verdere regelgeving inzake integrale jeugdhulp een ruim draagvlak over de grenzen van oppositie en meerderheid heen aangewezen was. CD&V heeft zich daartoe geëngageerd, en heeft het machtigingsdecreet mee goedgekeurd. Aan de hand van de inhoudelijke discussie en enkele concrete amendementen heeft het parlement aangegeven dat het zich mee wil inzetten voor de integrale jeugdhulp. De spreker vindt dan ook dat het zeker niet kan om hoofdstuk II in te voeren via een ontwerp van decreet tot bekrachtiging van een besluit. Het parlement wordt zo niet ernstig genomen.

De spreker stelt dat de minister al sinds 5 december 2002 weet dat de rechtsgrond ontbreekt om hoofdstuk II via het ontwerp van bekrachtigingsdecreet in te voeren. De minister had dan ook hoofdstuk II uit het besluit kunnen lichten om het in te

voegen in het ontwerp van bekrachtigingsdecreet zelf. Maar nee, de minister negeert de kritiek van de Raad van State dat de rechtsgrond voor hoofdstuk II ontbreekt. De spreker stelt dat haar fractie een amendement zal indienen om te voorkomen dat de bekrachtiging ook geldt voor hoofdstuk II (zie amendement nr. 1, stuk 1584/2). Anderzijds belooft de spreker wel de volledige medewerking van haar fractie wanneer het voorstel van decreet over de gebruikersrechten ter bespreking zal voorliggen. Bovendien moet niet enkel het juridisch statuut van de minderjarigen worden bekeken, maar ook dat van de hulpaanbieders.

Ook artikel 48, over het beroepsgeheim, betreft de rechten van de cliënt. Kan dit wel in het besluit worden opgelegd? Moet dit niet decretaal worden geregeld?

De spreker heeft er geen bezwaar tegen dat het hier gaat om een ontwerp van decreet ter bekrachtiging van een besluit. CD&V heeft immers het ontwerp van decreet van 19 juli 2002 mee goedgekeurd, waarin werd ingeschreven dat de regering nadere regels kan bepalen via besluiten, die ter bekrachtiging aan het Vlaams Parlement moeten worden voorgelegd. De spreker beseft dat dit met zich meebrengt dat de tekst van het besluit niet kan worden gewijzigd, en wil dan ook niet de inhoud van het besluit in detail bespreken.

De spreker vraagt wat wordt bedoeld in artikel 7, waar staat dat de ministers nadere regels kunnen bepalen met betrekking tot de weging.

II.2. Uiteenzetting van mevrouw Marijke Dillen

Mevrouw Marijke Dillen stelt dat ze gedeeltelijk de opmerkingen van mevrouw Trees Merckx-Van Goey in verband met de adviezen kan onderschrijven. De spreker betreurt onder meer dat er geen KER bij het ontwerp van decreet is gevoegd. Voorts benadrukt de spreker dat de adviezen van de Raad van State, een van de belangrijkste rechtscolleges in het land, moeten worden opgevolgd. Het advies van de Raad van State is heel duidelijk. Hoofdstuk II moet uit het ontwerp van decreet worden weggelaten omdat het bepalingen bevat die de rechtsverhouding tussen bepaalde personen regelen. Deze bepalingen steunen op een afweging van belangen. Bij gebrek aan een machtiging daartoe door de decreetgever, kan de Vlaamse regering niet tot deze belangenafweging overgaan. De spreker is het met de Raad van State eens dat de rechtsgrond voor hoofdstuk II ontbreekt.

De spreker stelt geen opmerkingen te zullen formuleren bij het besluit zelf, omdat het parlement de regering in het decreet van 19 juli 2002 de machtiging heeft gegeven om bij besluit nadere regels te bepalen.

II.3. Uiteenzetting van de heer Felix Strackx

De heer Felix Strackx vindt dat het besluit de indruk wekt dat er bij de integrale jeugdhulpverlening slechts twee betrokken partijen zouden zijn: de cliënt (minderjarige) en de hulpverlener. De ouders van de minderjarige worden nergens als betrokken partner bij de hulpverlening beschouwd. Wanneer het gaat om de minderjarige personen en de betrokken personen uit hun omgeving, komen de ouders wel in het verhaal voor, maar zij zijn dan geen partner in de hulpverlening, maar eerder hulpvrager. Artikel 6 houdt in dat in het beste geval ook aan de ouders wordt meegedeeld wat zij redelijkerwijze dienen te weten over de hulpverlening. De ouders worden ook daar niet beschouwd als partner bij de hulpverlening, terwijl zij toch de hoofdverantwoordelijken zijn voor de opvoeding van hun kinderen. In artikel 7 staat dat zowel de minderjarigen als de betrokken personen uit hun leefomgeving recht hebben op inzage in de stukken, maar dit recht geldt uitsluitend voor die stukken die henzelf betreffen. In hetzelfde artikel staat dat de minderjarige het recht heeft zich uitdrukkelijk te verzetten tegen de toegang van zijn ouders tot alle of bepaalde informatie in de dossiers die hem betreffen. Artikel 8 bepaalt dat de minderjarige 'of' de betrokken personen uit zijn leefomgeving het recht hebben om vrij in te stemmen met iedere tussenkomst van een hulpaanbieder.

II.4. Antwoord van de minister met repliek van de leden

De minister antwoordt dat voorliggend ontwerp van decreet ertoe strekt een besluit te bekrachtigen dat is genomen in uitvoering van het decreet van 19 juli 2002, dat door deze commissie werd goedgekeurd, en waarin de minister de mogelijkheid wordt geboden om in de pilootregio's voor beperkte tijd van bepaalde bestaande decreten af te wijken om experimenten mogelijk te maken. Het was trouwens een uitdrukkelijke vraag van de commissie om de integrale jeugdhulp van onderuit, via experimenten, gestalte te geven.

Bij de opmaak van het initiële decreet, toen de vraag rees of experimenteren toegestaan was, zijn uitgebreide adviezen gevraagd aan onder meer het Kinderrechtencommissariaat en diverse andere

raden. Wat vandaag ter bekrachtiging voorligt is een uitvoeringsbesluit dat reeds sinds 1 januari 2003 op het terrein wordt uitgevoerd. Volgens het decreet van 19 juli 2002 moeten de uitvoeringsbesluiten door het Vlaams Parlement decretaal worden bekrachtigd. Vanzelfsprekend heeft de Vlaamse regering over het ontwerp van bekrachtigingsdecreet alle adviezen die decretaal verplicht zijn opnieuw ingewonnen, maar de Vlaamse regering heeft niet opnieuw het advies gevraagd van die instanties waarvoor dat niet verplicht is.

Bovendien drong de tijd. Ook deze commissie heeft er meer dan eens op aangedrongen dat het proces van de integrale jeugdhulp moet vooruitgaan, en dat men snel moet kunnen beginnen te experimenteren. Zo niet loopt de legislatuur op zijn einde vooraleer men ervaring heeft opgedaan in de pilootregio's. De centrale commissie heeft terecht de nodige tijd uitgetrokken om een aantal bakens uit te zetten en die daarna te vertalen. Bedoeling was de pilootregio's op 1 januari 2003 te laten starten. Vandaar dat enkel advies werd gevraagd aan die instanties waarvoor dat decretaal verplicht is. Voor het decreet van 19 juli 2002 is er wel een KER, en een advies van het Kinderrechtencommissariaat, dat stelt dat experimenteren moet mogelijk zijn. Vermits het Kinderrechtencommissariaat zich al gunstig heeft uitgesproken over het experimenteren, heeft het weinig zin om het Kinderrechtencommissariaat nu opnieuw om advies te vragen over de bepalingen in een uitvoeringsbesluit die dat experimenteren moeten mogelijk maken.

Mevrouw Marijke Dillen repliceert dat het hier niet zomaar om een uitvoeringsbesluit gaat. Dit is een fundamenteel en zeer uitvoerig uitvoeringsbesluit. Het bevat ook een aantal rechten van kinderen. Een KER en een advies van het Kinderrechtencommissariaat zouden bijgevolg niet misplaatst zijn. De minister antwoordt dat het besluit inderdaad heel uitgebreid en ingewikkeld is, maar dat het zeker geen voorafname is op de toekomstige regelgeving. Bovendien geldt het slechts voor twee jaar en enkel voor de pilootregio's.

De minister antwoordt dat het Vlaams Parlement er in zijn motie duidelijk voor opteerde om maximaal rekening te houden met het IVRK en de positie van het kind en de minderjarige. Er bestaat inderdaad een spanningsveld tussen enerzijds de belangen van de ouders en anderzijds de belangen van het kind. Deze belangen zijn niet altijd gelijklopend, zeker niet wanneer er bijvoorbeeld sprake is van kindermishandeling. Het is geen gemakkelijke oefening om met dit spanningsveld om te gaan. In de centrale commissie wordt hier heel wat over

gedebatteerd. In deze experimentele fase werd getracht om, rekening houdend met de aanbeveling van het Vlaams Parlement, maximaal rekening te houden met het IVRK en de positie van het kind en dit in het besluit in te schrijven.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey repliceert dat het Vlaams Parlement inderdaad vroeg om maximaal rekening te houden met de kinderrechten, maar het Vlaams Parlement bedoelde wel dat er op een ordentelijke wijze decreetgevend werk zou worden geleverd. De rechten van de cliënt kunnen niet in een besluit worden geregeld. De rechtsgrond daartoe ontbreekt immers. In het Vlaams Parlement ligt trouwens een voorstel van decreet over de gebruikersrechten ter behandeling voor.

De minister stelt dat ze de opmerkingen van de VLOR en het Vlaams Fonds heel begrijpelijk vindt. In het parlement werd beslist om een betere hulpverlening aan jongeren – op maat en meer ingrijpend – te organiseren. Dit is mogelijk door de schotten tussen de verschillende instanties die hulp verlenen aan jongeren, weg te werken. Voor de pilootregio's wordt hiertoe in het uitvoeringsbesluit een eerste aanzet gegeven. Dit brengt op het terrein heel wat veranderingen met zich mee. Het besluit wekte ook de indruk dat men de opnameplicht, die in de bijzondere jeugdzorg geldt voor de gesloten gemeenschapsinstellingen, wilde uitbreiden tot alle sectoren die bij de integrale jeugdhulp worden betrokken. Vooral bij het Vlaams Fonds lag dit heel gevoelig. Aan het Vlaams Fonds was immers net toegezegd dat er geen opnameplicht zou worden opgelegd vanuit Brussel om de wachtlijsten weg te werken, en dat in de plaats daarvan de voorzieningen zouden worden geresponsabiliseerd en dat er regionaal overleg zou worden georganiseerd.

Rekening houdend met het eerste advies van het Vlaams Fonds, over het ontwerp van besluit, heeft de regering een aantal wijzigingen aangebracht aan het besluit. In zijn tweede advies, over het ontwerp van decreet, herhaalt het Vlaams Fonds zijn opmerkingen uit het eerste advies, zonder rekening te houden met de wijzigingen die intussen in het besluit zijn aangebracht. Zo is intussen de reden tot onbezorgdheid over het opleggen van een opnameplicht weggewerkt.

In de pilootregio's verloopt de samenwerking met het Vlaams Fonds goed. Het Vlaams Fonds heeft zijn voorzieningen heel correct geïnformeerd over de deelname aan de experimenten inzake integrale jeugdhulpverlening, en over wat van de pilootregio's wordt verwacht. De raad van bestuur van het

Vlaams Fonds heeft nadat een aantal zaken werden rechtgezet in het ontwerp van besluit groen licht gegeven voor de medewerking aan de integrale jeugdhulp in de pilootregio's.

Het is nog te vroeg om nu al een evaluatie te maken van het proces integrale jeugdhulp. De experimenten in de pilootregio's zijn nog maar een viertal maanden geleden van start gegaan. De voorbije vier maanden heeft men wel al heel veel geleerd, en dat is ook de bedoeling van deze experimentele fase. Tegen eind 2003 wil de regering een aantal eerste definitieve wijzigingen in een kaderdecreet uitwerken.

De heer Jacques Devolder vraagt hoe lang de experimentele periode loopt. De minister antwoordt dat de experimentele periode loopt tot 30 juni 2004. Eind 2003 zullen een aantal zaken in een kaderdecreet en voor heel Vlaanderen worden geregeld. Op basis hiervan zal worden voortgewerkt. Het is niet goed te lang met experimenten te werken. Zo ontstaat immers een tweesporenbeleid. Ook buiten de pilootregio's krijgt men zin om te werken zoals de pilootregio's.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey stelt sceptisch te zijn over de verklaring van de minister dat het niet gaat om een voorafname op de definitieve regeling. De spreker gelooft ook niet dat het besluit enkel van toepassing zal zijn voor de pilootregio's. De minister heeft immers verklaard dat de regels inzake de rechten van de cliënt en het beroepsgeheim ook zullen gelden voor hulpaanbieders die buiten de pilootregio's gevestigd zijn. Voorts vermeldt artikel 3 van het besluit dat de bepalingen van toepassing zijn op de hulpaanbieders die in een pilootregio gevestigd zijn en op de minderjarigen, de personen uit hun leefomgeving en de hulpvragers die op die hulpaanbieders een beroep doen, dit behoudens andere bepalingen. Wat betekent 'behoudens andere bepalingen'?

De minister antwoordt dat enkel de bepalingen die gelden voor de voorzieningen ook van toepassing zijn buiten de pilootregio's. Wanneer er in een pilootregio een aanmelding is van een jongere met een bepaalde handicap, wordt een multidisciplinair dossier opgemaakt op basis van de integrale jeugdhulpverlening. Het is misschien niet mogelijk om binnen de pilootregio de opvang te vinden die die jongere nodig heeft. Vandaar dat ook voorzieningen buiten de pilootregio het ticket van de integrale jeugdhulpverlening moeten aanvaarden als gelijkgesteld aan het ticket van de provinciale evaluatiecommissie.

De heer Dirk Broos, verantwoordelijke Integrale Jeugdhulp, afdeling Coördinatie en Beleidsondersteuning, departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, antwoordt namens de minister dat het uitvoeringsbesluit dient om de werking in de pilootregio's mogelijk te maken. Daarzonder kan men niet experimenteren. De bepalingen gelden enkel buiten de pilootregio's bij een toewijzing naar een voorziening buiten de pilootregio's. Het besluit geldt dus zeker niet voor heel Vlaanderen.

De tekst van het besluit is zo zwaar omdat op twee belangrijke punten wordt afgeweken van bestaande decreten. Ten eerste wordt bij het Vlaams Fonds de provinciale evaluatiecommissie buiten spel gezet; ten tweede wordt bij de bijzondere jeugdzorg het bureau van het comité buiten werking geplaatst. Om de rechtswaarborgen voor de cliënt en de hulpaanbieder veilig te stellen, moest heel nauwkeurig worden omschreven wat in de plaats komt van de provinciale evaluatiecommissie en het bureau van het comité. Daarnaast heeft men ook getracht om de grote pijlers van de integrale jeugdhulp die in het decreet van 19 juli 2002 zijn vastgelegd, te concretiseren in het uitvoeringsbesluit.

De Raad van State heeft inderdaad kritiek met betrekking tot hoofdstuk II, maar er zijn ook juristen die het niet eens zijn met die kritiek. Wanneer men hoofdstuk II uit het besluit zou lichten, vallen de rechtswaarborgen weg voor minderjarigen die in contact komen met de toegangspoort en de trajectbegeleiding. De bestaande cliëntenrechten die sectoraal verworven zijn, blijven wel bestaan, maar er worden daar in het besluit een aantal zaken aan toegevoegd. Hoeksteen van de integrale jeugdhulp is het IVRK en de positie van de cliënt. Men wil een duidelijk signaal geven van de richting die men met de integrale jeugdhulp wil uitgaan. Binnen de integrale jeugdhulp is er een werkgroep actief rond de rechtspositie van de cliënt, waarvan ook de kinderrechtencommissaris deel uitmaakt. Binnen die werkgroep wordt gewerkt aan een statuut voor de minderjarige in de jeugdhulpverlening. Men probeert binnen die werkgroep aanvullend te werken met betrekking tot het decreet op de gebruikersrechten, onder meer door de handelingsbekwaamheid van de kinderen en jongeren te versterken.

In de tekst wordt gesproken van de cliënt/minderjarige en zijn leefomgeving. Binnen de jeugdhulpverlening komt voortdurend de vraag voor wie de cliënt is: met name de minderjarige of zijn ouders. Binnen de integrale jeugdhulp wil men de rechtspositie van minderjarigen en ouders uitwerken. Wat nu voorligt is een eerste stap terzake.

Mevrouw Sonja Becq benadrukt dat de rechten van de cliënt decretaal moeten worden geregeld, en niet via een uitvoeringsbesluit waaraan het parlement niets kan wijzigen. Het gaat hier om fundamentele waarborgen. Om deze reden werd een specifiek voorstel rond gebruikersrechten ingediend. Nu staat er in verschillende regelgevingen iets vermeld over de gebruikersrechten, bijvoorbeeld in de kwaliteitsdecreten. De spreker stelt dat haar eigen voorstel geïnspireerd was op de Minoriusprojecten. Omdat de gebruikersrechten zo belangrijk zijn, moet er een parlementair debat over kunnen worden gevoerd. Bovendien ontbreekt de rechtsgrond om de rechten van de cliënt in dit besluit te regelen. De spreker is er ook van overtuigd dat dit besluit wel een voorafspiegeling is van toekomstige regelgeving. Vandaar dat het des te belangrijker is dat dit decretaal wordt geregeld en dat er een grondige discussie in het parlement kan plaatsvinden.

De heer Marc Morris, directeur-generaal, administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn, departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, antwoordt namens de minister dat in de toelichting bij het decreet heel duidelijk staat dat het in hoofdstuk II niet gaat om een regeling voor alle rechten van de minderjarigen, maar enkel om een regeling voor die zaken die op 1 januari 2003 – het ogenblik waarop het besluit in werking trad – in geen enkele andere regelgeving geregeld waren. Voorts stelt de spreker dat de Raad van State teruggrijpt naar haar advies over het ontwerp van besluit. De Raad van State vermeldt wel niet dat de Vlaamse regering artikel 14 van het decreet van 19 juli 2002 toepast, waarin staat dat de volledige tekst van het uitvoeringsbesluit bekrachtigd wordt binnen een bepaalde termijn. Indien het Vlaams Parlement hoofdstuk II niet bekrachtigt en hiervoor een aparte decreetale regeling wil, dan vervallen alle richtlijnen die terzake van kracht zijn sinds 1 januari 2003.

De omschrijving in artikel 3 ‘behoudens andere bepalingen’ houdt in dat indien er een specifiek decreet komt voor de rechten van de cliënt, deze nieuwe bepalingen de bepalingen uit het besluit zullen vervangen.

Volgens de spreker is er inderdaad een gebrek aan machtiging, maar door dit ontwerp van bekrachtigingsdecreet goed te keuren, geeft het parlement deze machtiging alsnog aan de regering.

Mevrouw Patricia Ceysens stelt dat ook bij de bespreking van het decreet van 19 juli 2002 de vraag

rees of het juridisch wel mogelijk is om te experimenteren. Men is toen over die juridische vragen heengestapt omdat men vond dat het politiek gezien wel mogelijk moest zijn om te kunnen experimenteren. Deze mogelijkheid is dan beperkt in tijd en ruimte.

De minister antwoordt dat er twee mogelijkheden zijn. Ofwel regelt men nu op een drafje in het kader van dit ontwerp van decreet de cliëntenrechten voor heel Vlaanderen, maar dit is quasi onmogelijk. Ofwel wordt hoofdstuk II niet bekrachtigd, maar dan zijn er helemaal geen cliëntenrechten. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey repliceert dat men via amendering de artikelen 4 tot 8 en hoofdstuk VIII over het beroepsgeheim, waarvoor ook geen machtiging is gegeven aan de regering, zou kunnen inbrengen in het ontwerp van decreet zelf. De keuzes inzake cliëntenrechten moeten door het parlement worden gemaakt. Het parlement heeft hiervoor geen machtiging gegeven aan de regering.

Mevrouw Marijke Dillen vraagt waarom het ontwerp van bekrachtigingsdecreet nu pas in het Vlaams Parlement wordt besproken. Het besluit is al vijf maanden geleden in werking getreden. De minister antwoordt dat het ontwerp van decreet dateert van 13 februari 2003. Aanvankelijk was de minister geïnformeerd dat er tijd was tot augustus om het besluit te bekrachtigen, maar nu blijkt dat dat ten laatste in juni moet gebeuren.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vindt het ongehoord dat de minister het parlement vraagt om de cliëntenrechten nu via een uitvoeringsbesluit in te voeren. Het parlement, dat de cliëntenrechten altijd als heel belangrijk heeft beschouwd, en dat terzake initiatieven heeft ingediend, wordt nu buiten spel gezet en kan niets aan de tekst veranderen. Bovendien zei de minister in het verleden dat ze een ruim draagvlak over de grenzen van meerderheid en oppositie heen nastreefde voor de integrale jeugdhulpverlening, maar ook dat blijkt nu niet meer belangrijk te zijn. Het parlement mag enkel zijwigend het besluit bekrachtigen.

III. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1

Artikel 1 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 2

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Sonja Becq hebben een amendement ingediend om in artikel 2, op de tweede en derde regel, tussen de woorden “wordt” en “bekrachtigd”, de woorden “, met uitzondering van de bepalingen van hoofdstuk II,” in te voegen (Amendement nr. 1, stuk 1584/2).

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey licht toe dat hoofdstuk II van het voor bekrachtiging voorgelegde besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002 de “rechten van de cliënt” bevat.

Artikel 5 bevat een regeling van de uitoefening van deze rechten en het recht op bijstand door een vertrouwenspersoon.

Artikel 6 bevat het recht op duidelijke, volledige en begrijpelijke informatie over het hulpaanbod, over de hulpverlening en over hun rechten en verantwoordelijkheden en het recht op informatie aangaande de aard, inhoud, omvang, urgentie van de hulpverlening, over de eventuele risico's van niet-hulpverlening en over de alternatieven voor de aangeboden hulpverlening.

Artikel 7 bevat het recht op inzage in de stukken die uitsluitend hemzelf betreffen ; het recht op toegang tot stukken die ook gegevens bevatten over andere personen of door andere personen verstrekte vertrouwelijke informatie bevatten ; het recht om zich uitdrukkelijk te verzetten tegen de toegang van zijn ouders of zijn wettelijke vertegenwoordiger tot alle of bepaalde informatie in de dossiers die hem betreffen.

Artikel 8 vermeldt het recht om geïnformeerd vrij in te stemmen in iedere tussenkomst van een hulpaanbieder of andere voorziening, het team indicatiestelling, het team toewijzing en de trajectbegeleider.

In zijn advies over het ontwerp van besluit (advies 34.478/3, *Parl. St. VI. Parl. 2002-2003*, nr. 1584/1, pp. 33-34) stelde de Raad van State dat de bepalingen van hoofdstuk II, met uitzondering van artikel 4, geen rechtsgrond vinden in het decreet van 19 juli 2002. De Raad gaat zelfs verder :

“Het gaat overigens om bepalingen die de rechtsverhouding tussen bepaalde personen betreffen, o.m. tussen minderjarigen, enerzijds, en hun ouders

en de hulpverleners, anderzijds. De desbetreffende regelingen steunen impliciet op een afweging van belangen. Bij gebreke van een machtiging daartoe door de decreetgever, staat het niet aan de Vlaamse regering om tot die belangenafweging over te gaan.

Hoofdstuk II dient dus uit het ontwerp te worden weggelaten.”.

Gebruikersrechten of rechten van de cliënt horen niet thuis in een uitvoeringsbesluit. Deze rechten expliciteren de grond- en persoonlijkheidsrechten die in een context van hulp- en dienstverlening hun evidentie verliezen. Het is aan de decreetgever om deze rechten vast te leggen. Een aanzet wordt hier toe gegeven in het voorstel van decreet van mevrouw Ria Van Den Heuvel, mevrouw Patricia Ceysens, de heren Guy Swennen en Jan Roegiers en mevrouw Sonja Becq houdende de rechtsbescherming en de inspraak van gebruikers van welzijnsvoorzieningen (*Parl. St. VI. Parl. 2000-2001*, nr. 783/1).

Om een ad-hocregeling tegen te gaan en eventuele tegenspraak tussen aparte regelingen te vermijden is het noodzakelijk dat dit voorstel van decreet de enige basis vormt voor het vastleggen van gebruikersrechten.

Artikel 4 van hoofdstuk II van het besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002 is reeds opgenomen in artikel 4, § 2, van het decreet van 19 juli 2002 betreffende de integrale jeugdhulp (*Parl. St. VI. Parl. 2001-2002*, nr. 1211/1). In dit amendement wordt het aldus weggelaten, met als gevolg dat het volledige hoofdstuk II komt te vervallen.

Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 5.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

IV. Stemming over het geheel

Mevrouw Marijke Dillen verklaart dat haar fractie zich bij de stemming zal onthouden omdat de Vlaamse regering geen rekening heeft gehouden met het advies van de Raad van State, dat hoofdstuk II moet worden weggelaten uit het besluit bij gebrek aan een rechtsgrond ervoor.

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Ria VAN DEN HEUVEL

Patricia CEYSENS

Jan ROEGIERS
